

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.9.16](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.9.16)

УДК 338

*Ю. С. Гринчук,
д. е. н., професор, завідувач кафедри менеджменту,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0003-0297-7432*

*О. І. Шемігон,
к. с.-г. н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-4920-6427*

*О. А. Терещенко,
здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня,
Білоцерківський національний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-2503-1028*

УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

*Y. Hrynychuk
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Management,
Bila Tserkva National Agrarian University
O. Shemigon
PhD in Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Management,
Bila Tserkva National Agrarian University
O. Tereshchenko
Master's student, Bila Tserkva National Agrarian University*

ENTERPRISE PROFIT MANAGEMENT: THEORETICAL AND APPLIED ASPECTS

Досліджено окремі аспекти управління прибутковістю підприємства, зокрема, подано стисле логічне визначення та трактування окремих економічних термінів: підприємництво, прибуток, управління, рентабельність, зроблено особливий акцент на «особистий інтерес». У статті звернуто увагу на основні підходи до управління прибутком підприємства. Так, зроблено акцент на принципи управління прибутком, а саме: системності, комплексності, безперервності, варіативності, орієнтації на стратегічні цілі розвитку підприємства, динамічності управління.

Автори також узагальнили основні методичні підходи до оцінювання ефективності управління прибутком, запропоновані напрями удосконалення управління прибутком підприємства.

Теоретичну складову дослідження, автори перенесли на конкретний господарюючий суб'єкт – СТОВ «Агросвіт». Не порушуючи конфіденційності бізнесової інформації, було досліджено динаміку виробництва продукції, ефективність використання ресурсів підприємства. Особливо слід відзначити, що за досліджуваний період збільшилося число зайнятих у виробництві з 285 осіб у 2018 році, до 300 у 2020, а це свідчить про стійкість товариства і бачення перспективи росту.

У статті також приведені дані двох альтернативних методів обробітку ґрунту і показана ефективність новітніх технологій, що є досить цінним, особливо в умовах недостатнього зволоження земель. Все це є складовими кінцевого результату господарювання – отримання прибутку.

Також звернуто увагу наукової і фахової громадськості на сучасну парадигму управління прибутковістю підприємства, зокрема аналізі співвідношення «витрати – обсяг – прибуток».

З наведених даних в статті чітко видно, що навіть найменші зміни в діяльності підприємства, як зовнішні, що ніяк не залежать від дій підприємства, так і внутрішні, прийняті керівництвом для реалізації, можуть вплинути на рівень прибутковості останнього.

Як висновок, діяльність ТОВ «Агросвіт» є стійкою і направленою на подальший розвиток, на отримання прибутку і можливість розширення виробництва.

Для одержання максимального прибутку товариство має найбільш повно використовувати ресурси, що знаходяться в його розпорядженні, впроваджувати нові більш ефективні технології виробництва, а також максимально ефективно працювати над управлінням ризиками.

Some aspects of enterprise profitability management are studied, in particular, a brief logical definition and interpretation of certain economic terms are given: entrepreneurship, profit, management, profitability, special emphasis is placed on "self-interest".

profit of the enterprise. Thus, the emphasis is on the principles of profit management, namely: system, complexity, continuity, variability, focus on strategic goals of enterprise development, management dynamics.

The authors also summarized the main methodological approaches to assessing the effectiveness of profit management, the proposed areas for improving the management of enterprise profits.

The authors transferred the theoretical component of the study to a specific business entity - Agrosvit LLC. Without violating the confidentiality of business information, the dynamics of production, efficiency of use of enterprise resources was studied. It should be noted that during the study period, the number of people employed in production increased from 285 people in 2018 to 300 in 2020, which indicates the stability of the company and the vision of growth prospects.

The article also presents data from two alternative tillage methods and shows the effectiveness of the latest technologies, which is quite valuable, especially in conditions of insufficient soil moisture. All these are components of the end result of management - making a profit.

The scientific and professional community also drew attention to the modern paradigm of enterprise profitability management, in particular the analysis of the ratio "cost - volume - profit".

From the data in the article it is clear that even the smallest changes in the activities of the enterprise, both external, independent of the actions of the enterprise, and internal, adopted by management for implementation, can affect the level of profitability of the latter.

In conclusion, the activities of Agrosvit LLC are stable and aimed at further development, profit and the possibility of expanding production.

To maximize profits, the company must make the most of the resources at its disposal, introduce new more efficient production technologies, as well as work most effectively on risk management.

Ключові слова: *прибуток; прибутковість; управління; особистий інтерес; організація; принцип; підхід; ефективність.*

Key words: *profit; profitability; management; personal interest; organization; principle; approach; efficiency.*

Постановка проблеми

Згідно Закону України «Про підприємництво» - підприємство це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з

метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб'єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством[1,2].

Ключовим, на наш погляд, є «отримання прибутку», а тому саме від управління прибутковістю залежить успішна діяльність організації, оскільки прибуток підприємства (перевищення доходів від його діяльності над сумою видатків) є джерелом формування фінансових ресурсів підприємства і використовується ним з метою забезпечення господарської діяльності.

Прибуток (англ. *profit*) — сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. Чистий прибуток це прибуток після сплати податків.

Прибуток також визначають як суму, на яку зріс власний капітал організації за даний період у результаті діяльності останньої.

Прибуток — частина вартості додаткового продукту, виражена в грошах; частина чистого доходу; грошовий вираз вартості реалізованого чистого доходу, основна форма грошових накопичень господарського суб'єкта.

Погоджуючись із багатьма авторами, зауважимо, що економічна роль прибутку в умовах ринку полягає в наступному:

- прибуток є рушійною силою функціонування та розвитку економіки, основним спонукальним мотивом підприємницької діяльності організації;

- прагнення отримати прибуток сприяє ефективному розподілу та використанню ресурсів, упровадженню досягнень науково-технічного прогресу, скороченню витрат, поліпшенню якості продукції та її споживчих властивостей.

- прибуток є джерелом розширення суспільного виробництва, примноження національного багатства та задоволення потреб суспільства, що зростають.

Управління ж - елемент, складова виробничих, підприємницьких та інших відносин, що ставлять своїм завданням координувати, погоджувати діяльність людей і трудових колективів щодо організації виробництва матеріальних благ, їх розвитку, реалізації, продажу, споживання[3].

Виходячи з цього, виникає необхідність комплексного підходу до розуміння економічної ролі прибутку в умовах ринку та управління останнім у прикладному аспекті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Управління прибутковістю підприємств досліджували багато учених-економістів, зокрема: В.С.Гуменюк, С.Є.Николишин, В.Г.Кошельок, В.П.Мартиненко, П.О.Куцик, О.Ніпіаліді, Л.В.Гринів, Т.В.Сьомкіна, О.Стрішенець та інші.

Мета статті

Основною метою даної статті є висвітлення місця і ролі управління прибутковістю в системі менеджменту підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження

На сучасному етапі розвитку України, для якого характерний високий рівень невизначеності та ризику, забезпечення відповідного рівня прибутковості займає вагому нішу в системі управління підприємством.

Основним джерелом формування стійких конкурентних переваг є прибуток суб'єкта господарювання, тому питанню управління прибутковістю слід приділяти першочергового значення.

Щодо невизначеності та ризику зауважимо, що ще понад 10 років тому український політичний діяч, економіст і політолог О.І.Соскін писав: «Сьогодні в Україні, на нашу думку, співіснують три моделі економічного розвитку: 1) модель державного соціалізму; 2) модель державно-монополістичного капіталізму; 3) модель народного капіталізму» [4].

І, на нашу думку, доки Україна перебуває у пошуку власної економічної моделі, невизначеність і ризику збережуться. Але, принаймні, у двох моделях з трьох, робиться наголос на капіталізм. А головною рушійною силою капіталістичної економіки, як стверджують К. Р. Макконнелл та С. Л. Брю, є особистий інтерес; кожна економічна одиниця прагне робити те, що вигідніше їй самій. Підприємці ставлять собі за мету максимізацію прибутків своїх фірм або, як варіант, мінімізацію своїх збитків. А власники матеріальних ресурсів при інших рівних умовах намагаються продати або здати в оренду ці ресурси за можливо більш високими цінами. Постачальники живої робочої сили також прагнуть отримати якомога більший дохід за надану кількість і важкість витраченої ними праці. У свою чергу споживачі, купуючи певний продукт, намагаються придбати його за найнижчою ціною. Звідси, капіталізм передбачає, що особистий інтерес формує фундаментальний образ чи стиль дій різних економічних одиниць, коли вони реалізують свій вільний вибір. Мотив особистого інтересу надає напрямок і впорядкованість функціонування економіки, яка без такого інтересу виявилася б надзвичайно хаотичною (5, С. 66).

Ми ж дозволимо собі «особистий інтерес» ототожнити з «прибутком» у даному контексті, що розглядається.

Прибуток – це кінцевий результат діяльності суб'єкта господарської діяльності, який визначається як різниця між валовим доходом і валовими витратами, отриманими впродовж здійснюваної ризикової та суспільно-корисної діяльності [6].

Управління прибутком підприємства є логічним продовженням стратегічного управління ним та не може реалізовуватися як незалежний бізнес-процес. Підвищення ефективності управління прибутком передбачає узгодження дій спрямованих на підвищення доходу із загальною стратегією підприємства. Як складова стратегічного управління підприємством, управління прибутком потребує уточнення таких аспектів, як підходи до управління прибутком, завдання та принципи управління прибутком, елементи системи управління прибутком.

Гуменюк В. С. систематизує основні підходи до управління прибутком наступним чином [7]:

- стратегічний (розроблення системи управління прибутком з урахуванням стратегічної спрямованості розвитку підприємства);
  - організаційний (процес управління прибутком розглядається як комплекс організаційно-управлінських рішень);
  - системний (система управління прибутком є сукупністю функціональних підсистем управління, які у процесі взаємодії забезпечують економічну ефективність від управління прибутком).
- Основні принципи управління прибутком в системі стратегічного управління підприємством наведено у табл. 1.

Таблиця 1.
Принципи управління прибутком підприємства

Принцип	Сутність
Системності	забезпечення економічної ефективності процесу управління прибутком
Комплексності	урахування при управлінні прибутком потреб основних функціональних підсистем управління підприємством
Безперервності	реалізація процесу управління прибутком підприємства на постійній основі з урахуванням впливу факторів екзогенного та ендегенного середовищ
Варіативності	реалізація сценарного підходу при управлінні прибутком
Орієнтації на стратегічні цілі розвитку підприємства	узгодження цілей управління прибутком із стратегічними цілями розвитку підприємства
Динамічності управління	швидка адаптація до нових завдань при управлінні прибутком

Джерело: [7]

Прибуток підприємства може бути отримано внаслідок провадження операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Розподіл прибутку в системі стратегічного управління підприємством складається з такого комплексу заходів [8]:

- управління сплатою податкових зобов'язань з прибутку;
- оптимізація пропорцій розподілу прибутку на частини, що капіталізуються та споживаються;
- управління частиною прибутку, що капіталізується;
- використання прибутку, що споживається.

Систематизація методичних підходів до оцінювання ефективності управління прибутком підприємства, як і удосконалення будь-якого процесу, має базуватися на аналізі його ефективності (табл. 2).

Таблиця 2.
Методичні підходи до оцінювання ефективності управління прибутком

Автор	Сутність підходу
Кошельок Г. В.[9]	стрес-тестування: аналіз чутливості грошових потоків до зміни факторів ризику (моделюються наслідки зміни одного фактору ризику або групи тісно взаємопов'язаних факторів, при цьому значення інших факторів залишаються беззмін)
Мартиненко В. П., Кушик І. Л. [10]	розрахунок показників ефективності використання основних виробничих фондів, трудових ресурсів, матеріальних ресурсів та обігових фондів
Куцик П. О., Головацька С. І.[11]	визначення ефективності системи контролінгу за управлінням прибутком підприємства за кількісними та якісними показниками
Ніпіаліді О.[12]	визначення ефективності забезпечувальних складових (організаційної, кадрової, інформаційної, методологічної та методичної) управління прибутком підприємства
Гринів Л. В., Вачіль О. П.,[13]	визначення ефективності управління прибутком з позиції теорії ігор
Сьомкіна Т. В., Гужавіна І. В., Згурська О. М.[14]	визначення розміру суми «межі безпеки» або «запасу міцності» підприємства як результат управління прибутком підприємства

З'ясувавши принципи та зрозумівши методичні підходи, можна говорити про напрями удосконалення управління прибутком підприємства.

Стрішенець О. запропонував наступні напрями удосконалення управління прибутком підприємства з якими ми цілком погоджуємося [15]:

1. Збільшення обсягів реалізації продукції внаслідок удосконалення цінової, збутової, товарної та комунікаційної політик підприємства, удосконалення конкурентної стратегії
2. Чітке закріплення завдань з управління прибутком за виконавцями, створення комфортних умов роботи, удосконалення корпоративної культури підприємства, впровадження прозорої та зрозумілої системи мотивації персоналу

3. Проведення атестації кадрів, планування заходів з підвищення їх кваліфікації, що дозволить застосовувати сучасні методичні підходи при управлінні прибутком, якісно планувати та реалізовувати комплекси управлінських рішень

4. Планування заходів з підвищення швидкості руху оборотних коштів, скорочення всіх видів запасів, домагатися максимально швидкого просування готових виробів від виробника до споживача

5. Підвищення якості продукції, її конкурентоспроможності, що збільшить обсяги продажів продукції та, як наслідок, зростання прибутку підприємства, що у свою чергу дозволить інвестувати частину прибутку у розвиток підприємства

6. Впровадження процесних інновацій у діяльність підприємства, що дозволить ефективніше використовувати наявні ресурси підприємства та нарощувати обсяги реалізації продукції. До речі, досліджуване підприємство уже цим займається, про що будемо говорити дещо нижче.

Економічний ефект підприємницької діяльності можна визначити у вигляді відносного показника – рентабельності. Рентабельність – складний комплексний соціально – економічний критерій. На відміну від прибутку, рентабельність характеризує ефективність фінансової діяльності будь-якого конкретного економічного суб'єкта, щодо інших суб'єктів, незалежно від розмірів і характеру економічної діяльності. Дана властивість додає рентабельності, з одного боку, форму економічної категорії, що виражає економічні відносини між економічними суб'єктами з приводу результативності використання факторів капіталу, а з іншого – характер об'єкта й інструменту фінансового менеджменту. [12]

При удосконаленні процесу управління прибутком, необхідно застосовувати системний підхід, лише таким чином можливо урахувати стратегічні та тактичні аспекти управління, що дасть змогу максимізувати прибуток. Для забезпечення ефективного управління прибутковістю, необхідно своєчасно впроваджувати систему завдань використання прибутку та встановити оптимальні обмеження за рівнем його споживання та капіталізації, варто слідкувати за світовими тенденціями і змінами в економічному середовищі.

Не менш важливу роль відіграє технічний прогрес. Вчасне запровадження нових технологій може значно підвищити ефективність виробництва, цим самим збільшивши рівень прибутковості підприємства.

Найбільшу частину доходу України становить сектор сільського господарства, а отже, від ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств залежить економіка країни.

Розглянемо, на прикладі СТОВ «Агросвіт», ефективність управління прибутковістю та можливий варіант її підвищення.

Вигідне географічне положення та хороші кліматичні умови з плодючими землями свідчать про наявність конкурентних переваг у СТОВ «Агросвіт» та можливості успішного розвитку (табл. 3).

Таблиця 3.
Динаміка розвитку СТОВ «Агросвіт» за 2018-2020 рр.

Показники	2018 р.	2020 р.	2020 р. у % до 2018 р.
Вартість валової продукції, тис. грн - усього	68592	150187	219
у тому числі: рослинництва	29171	32622	118,8
тваринництва	39361	117565	298,7
Вартість товарної продукції, тис. грн - усього	143350	137629	104
у тому числі: рослинництва	64889	61416	94,6
тваринництва	72734	81934	112,6
Середньооблікова чисельність працівників, зайнятих у с.-г. виробництві (для обчислення продуктивності праці), осіб - усього	285	300	105
у тому числі: в рослинництві	153	168	109,8
в тваринництві	132	132	100
Середньорічна вартість активів, тис. грн	68022,5	77415,45	114
Усього сільськогосподарських угідь, га	5731	5741	100,17
у тому числі: рілля	5731	5741	100,17
Витрати виробництва	99030	116112	117,2
Прибуток (збиток), тис. грн:			
валовий	51576	37805	73,29
чистий	39390	24861	63,11

Джерело: складено автором за даними підприємства

Аналізуючи дані таблиці, можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду відбулося зростання всіх розглянутих показників, окрім чистого і валового прибутку: так у 2018 році обсяг чистого прибутку становив 39390 тис. грн., а у 2020 році він зменшився на 14529 тис. грн., або на 36,89%. Валовий прибуток зменшився на 13771 тис. грн., або на 26,71%.

Таку динаміку можна пояснити, в тому числі, і ситуацією на ринку зерна в Україні. За період, що взятий для аналізу, ціна виросла, наприклад, на пшеницю 3 класу з 5982 грн. за тону до 6854 грн.(114%), а витрати виробництва по господарству на 117% (табл. 3). Це черговий раз засвідчує ризиковість аграрного бізнесу.

Виробнича діяльність будь-якого підприємства залежить від забезпеченості його основними виробничими фондами. Їх наявність та ефективність використання наведені у табл. 4

Таблиця 4.
Забезпеченість і ефективність використання основних фондів СТОВ «Агросвіт» за 2018-2020 рр

Показники	Роки		2020 р. у % до 2018 р.
	2018 р.	2020 р.	
Фондозабезпеченість, тис. грн	11,87	13,48	114
Фондоозброєність, тис. грн	238	258	108
Фондовіддача, грн	2,2	1,13	51
Фондомісткість, грн	0,54	0,88	163
Норма прибутку, %	40,4	25,8	-
Умовний строк окупності	1,73	3,11	179

Джерело: складено автором за даними підприємства

Показник ефективності використання основних виробничих засобів є достатнім, відповідає середньому рівню його значення у аграрних підприємствах України. Зниження показника є негативним явищем, оскільки знизився обсяг виробленої продукції на одну гривню виробничих фондів на 49%.

Як видно з даних таблиці, фондоємність у 2018 р. складає 0,54. Це означає, що вартість основних фондів, вкладених у виробництво однієї гривні валової продукції становить 54 копійки. За досліджуваний період цей показник зріс. В 2020 р. цей показник підвищився до 0,88, тобто вартість основних фондів на одну гривню продукції збільшилася на 34 копійки.

Дане явище не є позитивним, воно свідчить про нераціональне використання основних фондів підприємством, зниження обсягів виробленої продукції.

Фондоозброєність розраховують для характеристики ступеня озброєності праці робітників. Чим вона більше, тим більший обсяг виробництва і тим більша вартість основних фондів. І значний вплив на величини фондовіддачі та фондоємності має саме цей показник, який збільшився порівняно з 2018р. на 8 %, що в свою чергу зумовило зменшення фондовіддачі на 49%.

Для прикладу визначимо економічну ефективність запровадження поверхневого обробітку ґрунту замість звичайної оранки. Вихідні дані наведені в таблиці 5 із річного бухгалтерського звіту підприємства за 2017 рік.

Таблиця 5.
Вихідні дані для визначення економічної ефективності запровадження поверхневого обробітку ґрунту

Показники	Звичайна оранка*	Поверхневий обробіток**
Глибина обробітку ґрунту, см	20 – 25	8 – 10
Площа посіву озимої пшениці, га	1175	950
Урожайність озимої пшениці з 1 га, ц	48,3	40,5
Виробничі витрати – всього, тис. грн.	13779	570,0
Ціна реалізації 1 ц озимої пшениці, грн.	385	385

Джерело: складено автором за даними підприємства.

* звичайна оранка і застосуванням плуга;

** поверхневий обробіток – мінімальний обробіток ґрунту без застосування плуга.

Таблиця 6.
Економічна ефективність систем обробітку ґрунту

Показники	Оранка	Поверхневий обробіток	Поверхневий обробіток (+, –) до оранки
Урожайність з 1 га, ц	48,3	40,5	-7,8
Виробничі витрати – всього, тис. грн.	13779	570	-13209
у т.ч. на 1 га	11726	485	-11241
Собівартість 1 ц, грн.	243	15	-228
Грошова виручка від реалізації зерна – всього, тис. грн.	20001	14813	-5188
у т.ч. на 1 га	17022	15592	-1430
Одержано прибутку – всього, тис. грн.	6222	14243	8021
у т.ч. за рахунок чинника урожайності	3733	8546	4813
за рахунок чинника виробничих витрат	2489	5697	3208
Рівень рентабельності виробництва, %	0,45	24,7	24,25

Джерело: складено автором за даними підприємства

У ринкових умовах господарювання визначальною метою будь-якої виробничої діяльності є, як уже зазначалось, отримання прибутку. Технологічні нововведення повинні забезпечувати підвищення

продуктивності праці, зростання урожайності сільськогосподарських культур за умов формування протизатратного механізму господарювання або зменшення витрат виробництва при незмінному рівні продуктивності порівняно з базовим варіантом. Ми спробували проаналізувати наслідки введення поверхневого обробітку ґрунту (табл. 6) і зробили висновок, що це призведе до позитивних зрушень. Впровадження цієї технології дасть змогу суттєво скоротити виробничі витрати, на 13209 тис. грн., при незначному зменшенні урожайності, з 48,3 ц/га до 40,5 ц/га. Це в свою чергу збільшить прибутки на 8021 тис. грн. та рентабельність на 24,25%. Тому використання нововведень є доцільним.

На думку І. Є. Старко та ін., у сучасній парадигмі управління прибутковістю, одним із найефективніших методів оцінки впливу витрат, ціни, обсягу реалізованої продукції на фінансовий результат діяльності підприємства виступає аналіз співвідношення «витрати – обсяг – прибуток» (Cost – Volume – Profit – CVP-аналіз) [16]. CVP-аналіз за допомогою системи показників (точки беззбитковості (порогу рентабельності), коефіцієнта маржинального прибутку, середньо-зваженого коефіцієнта маржинального прибутку, маржі безпеки та операційного важеля) дає змогу:

- оптимізувати пропорції між змінними і постійними витратами, між ціною та обсягами реалізації продукції;

- мінімізувати підприємницький ризик;
- оцінювати та прогнозувати фінансові результати;
- виявляти резерви та забезпечувати достатній запас фінансової стійкості;
- обґрунтовувати рекомендації щодо оптимізації фінансово-господарської діяльності підприємства.

З цим можна погодитися, хоча позиція щодо мінімізації підприємницьких ризиків, на наш погляд, є дискусійною.

Висновки.

Прибуток є найважливішим показником фінансових результатів. Ріст прибутку складає фінансову базу для самофінансування, розширення, відтворення, рішення проблем, соціальних та матеріальних потреб трудових колективів. За рахунок прибутку виконується частина зобов'язань підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями. Показники прибутку стають найважливішими для оцінки виробничої і фінансової дисципліни підприємства. Вони характеризують ступінь його ділової активності.

З наведених даних в статті чітко видно, що навіть найменші зміни в діяльності підприємства, як зовнішні, що ніяк не залежать від дій підприємства, так і внутрішні, прийняті керівництвом для реалізації, можуть вплинути на рівень прибутковості.

Джерелами збільшення прибутковості підприємства можуть бути:

- збільшення обсягу реалізації;
- зниження собівартості продукції;
- підвищення якості продукції, та, відповідно, ціни на неї;
- вихід на нові ринки збуту.

З проведеного аналізу можна зробити висновок, що діяльність ТОВ «Агросвіт» є стійкою і направленою на подальший розвиток, на отримання прибутку і можливість розширення виробництва.

Для одержання максимального прибутку підприємство має найбільш повно використовувати ресурси, що знаходяться в його розпорядженні, впроваджувати нові більш ефективні технології виробництва, а також максимально ефективно працювати над управлінням ризиками.

Використана література.

1. Юридична енциклопедія: В 6 т. Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. К.: "Укр. енцикл.", 2002. Т. 4: Н - П. 720 с.: іл.
2. Про підприємство: Закон України від 07.02.1991 р. № 698-ХІІ. Редакція від 29.01.2020, підстава – 143-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.
3. Економічна енциклопедія: у 3-х т. [уклад. Б. Д. Гаврилишин, О. А. Устенко та ін., ред. С. В. Мочерний]. Т. 2. К.: Академія, 2001. 848 с.
4. Соскін О.І. Визначення національної економічної моделі України: порівняльний аналіз можливих альтернатив. Науковий економічний журнал *Актуальні проблеми економіки*. 2010. №1(103). С. 47-56.
5. Макконнелл Кемпбелл Р., Брю Стэнли Л. Экономика: принципы, проблемы и политика: Пер. с 13-го англ. Изд. М.: ИНФРА-М. 1999. XXXIV. С. 66–67.
6. Єпіфанова І.Ю., Гуменюк В.С. Фактори зростання прибутку підприємства. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2016. № 7(34). С. 46–49.
7. Гуменюк В. С. Теоретичні основи управління прибутком підприємств. Електронний науково-практичний журнал *Інфраструктура ринку*. 2018. № 20. С. 50–55. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.
8. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним. Науковий журнал Молодий вчений. Економічні науки. Херсон. 2017. № 2 (42). С. 299–303.
9. Кошельок Г. В. Методика проведення стрес-тестування ризиків грошових потоків підприємства. Електронний науковий журнал *Приазовський економічний вісник*. 2017. № 5 (05). С. 143 – 149. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/5_05_2017.pdf.

10. Мартиненко В. П., Кушик І.Л. Оцінка управління процесом формування прибутковістю суб'єкта господарювання. Електронний науково-практичний журнал Інфраструктура ринку. 2018. № 17. С. 163 – 168. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/29.pdf.
11. Кушик П. О. Головацька С.І. Оцінка ефективності контролінгу у системі управління підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничополіграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 2. С. 145-155. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_27%282%29_21.
12. Ніп'яліди О. Практика управління прибутком підприємств в умовах проциклічності економіки. Міжнародний науковий журнал. 2016. № 3. С. 19 – 30.
13. Гринів Л. В., Вачіль О.П. Методи оцінки ефективності прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності Вісник Прикарпатського університету. Економіка. 2015. Випуск XI. С. 292 – 296.
14. Сьомкіна Т. В., Гужавіна І.В., Згурська О.М. *Методологічні засади управління прибутком торговельного підприємства*. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2020. № 1 (31). С. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.
15. Стрішенець О. Аналітичні підходи до управління прибутком на підприємстві. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. 2018. № 2. С. 18-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_2_5/.
16. Старко І.Є., Канцір І.А., Шевчук М.П. Сучасна парадигма управління прибутковістю. Підприємництво та інновації. 2019. Випуск 10. С. 82-86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2019_10_14.

References.

1. Yurydychna entsyklopediia: V 6 t. [Legal Encyclopedia: In 6 vols.], Yu.S. Shemshuchenko (ed.) And others, "Ukr. entsykl.", 2002. Vol. 4: N - P., Kyiv, Ukraine, P. 720.
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine "On Entrepreneurship", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.
3. *Ekonomichna entsyklopediia: u 3-kh t.* [Economic encyclopedia: in 3 volumes]. Ed. BD Gavrilishin, OA Ustenko et al., Ed. SV Mocherny. Vol. 2. Akademiia, 2001. Kyiv, Ukraine, P. 848.
4. Soskin, O.I. (2010), "Defining the national economic model of Ukraine: a comparative analysis of possible alternatives", *Naukovyi ekonomichni zhurnal Aktualni problemy ekonomiky*, vol. 1(103), pp. 47-56.
5. Makkonnell Kjempebell R. and Brju Stjenli L. (1999), *Jekonomiks: principy, problemy i politika* [Economics: principles, problems and politics], INFRA-M, Moscow, Russia, pp. 66–67.
6. Yerifanova, I.Yu. and Humeniuk, V.S. (2016), "Factors of enterprise profit growth", *Naukovyi zhurnal Molodyi vchenyi. Ekonomichni nauky*, vol. 7(34), pp. 46–49.
7. Humeniuk, V. S. (2018), "Theoretical foundations of enterprise profit management", *Elektronnyi naukovopraktychnyi zhurnal Infrastruktura rynku*, vol. 20, pp. 50–55, available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/20_2018_ukr/1.pdf.
8. Nykolyshyn, S. Ye. (2017), "Profit of the enterprise and features of its management", *Naukovyi zhurnal Molodyi vchenyi. Ekonomichni nauky*, vol. 2 (42), pp. 299–303.
9. Koshelok, H. V. (2017), "Methods of stress testing of cash flows of the enterprise", *Elektronnyi naukovyi zhurnal Pryazovskiy ekonomichniy visnyk*, vol. 5 (05), pp. 143 – 149, available at: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/5_05_2017.pdf.
10. Martynenko, V. P. and Kushyk, I.L. (2018), "Assessment of the management of the process of forming the profitability of the entity", *Elektronnyi naukovopraktychnyi zhurnal Infrastruktura rynku*, vol 17, pp. 163 – 168. available at: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/29.pdf.
11. Kutsyk, P. O. and Holovatska, S.I. (2017), "Evaluation of controlling efficiency in the enterprise management system", *Ekonomichniy analiz: zb. nauk. Prats*, vol. 27, issue 2, pp. 145-155. available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecan_2017_27%282%29_21.
12. Nipialidi, O. (2016), "The practice of profit management of enterprises in a pro-cyclical economy", *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*, vol. 3, pp. 19 – 30.
13. Hryniv, L. V. and Vachil, O.P. (2015), "Methods for evaluating the effectiveness of management decisions in conditions of uncertainty", *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Ekonomika*, Issue XI, pp. 292 – 296.
14. Somkina, T. V. Huzhavina, I.V. and Zghurska, O.M. (2020), "Methodological principles of profit management of a commercial enterprise", *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*, vol. 1 (31), pp. 107 – 113. DOI: 10.31673/2415-8089.2020.011713.
15. Strishenets, O. (2018), "Analytical approaches to profit management in the enterprise", *Ekonomichniy chasopys Skhidnoevropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky*, vol. 2, pp. 18-25, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/echcenu_2018_2_5/.
16. Starco, I.Ye. Kantsir, I.A. and Shevchuk, M.P. (2019), "Modern paradigm of profitability management", *Pidpryemnytstvo ta innovatsii*, vol. 10, pp. 82-86, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pidinnov_2019_10_14.